

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi tuloverolain ja varallisuusverolain 10 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan tuloverolakia muutettavaksi siten, että lakiin otettaisiin säännökset urheilutulon jaksottamisesta valmennusrahastojen ja urheilijahastojen avulla. Tähän saakka käytännössä vain yksilöläjien urheilijoilla ja maajoukkueetason jääkiekkoilijoilla on ollut mahdollisuus rahastoida urheilutulojaan ja saada ne verotetuiksi vasta, kun tulot nostetaan rahastosta. Uudessa järjestelmässä tämä mahdollisuus olisi laissa säädetty edellytyksin kaikilla urheilijoilla.

Urheilijan urheilemisesta saadut tulot voitaisiin maksaa ilman välittömiä veroseurauksia erilliseen valmennusrahastoon käytettäväksi urheilemisesta aiheutuvien kustannusten kattamiseen. Palkkaa valmennusrahastoon ei voisi maksaa, joten tätä rahastoa käyttäisivät käytännössä yksilöläjien urheilijat. Valmennusrahastoon voisi verovuoden jälkeen jäädä enintään 120 000 markkaa tulevaa valmentautumista varten.

Urheilijarahastoon urheilija voisi siirtää 20 prosenttia urheilemisesta välittömästi saamistaan tuloista edellyttäen, että tulot ovat

vähintään 56 000 markkaa vuodessa. Siirron enimmäismäärä olisi 150 000 markkaa vuodessa. Urheilijarahastoon voisi siirtää varoja myös valmennusrahastosta. Rahastoon siirretyt varat verotettaisiin ansiotuloina urheiluran päätyttyä. Tuloutumisaika olisi 5—10 vuotta ja varat tuloutuisivat tuona aikana tasaisina erinä vuosittain. Ura katsottaisiin päättyneeksi, jos urheilutulot jäisivät kahtena peräkkäisenä vuotena alle 56 000 markan tai jos uran päätyminen olisi vammautumisen tai muun sellaisen syyn vuoksi selvästi todettavissa. Urheilija voisi myös itse ilmoittaa urheilu-uransa päättymisestä.

Varallisuusverolakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että urheilijan valmennusrahastossa ja urheilijarahastossa olevat varat olisivat myös varallisuusverotuksessa verovapaita.

Ehdotetut lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun ne on hyväksytty ja vahvistettu. Lakeja sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 1999 toimitettavassa verotuksessa.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

1.1. Lainsäädäntö ja verotuskäytännön yleispiirteet

Urheilusta saatujen tulojen verotus on noussut laajahkon pohdinnan ja keskustelun kohteeksi vasta parin viime vuosikymmenen aikana. Syykin on selvä: huippu-urheilu on vasta tänä aikana muuttunut selvästi ja avoimesti ammattimaiseksi. Vaikka ammattiurheilusta "ruskeine kirjekuorineen" on meillä puhuttu jo Paavo Nurmen ajoista lähtien,

käytännössä rahapalkkiot olivat pitkään vähäisiä ja satunnaisia. Tänä päivänäkin urheilusta toimeentulonsa saavien ammattilaisurheilijoiden joukko jää meillä muutamaankin sataan. Sinänsä verojärjestelmän näkökulmasta ei ole suurta tarvetta pohtia sitä, onko urheilija varsinainen ammattilainen vai ei. Jos urheilemisesta maksetaan, tulot ovat veronalaisia ja kulut vähennyskelpoisia.

Tuloverotuksessa omaksutun laajan tulokäsittelyn vuoksi urheilusta saatavien tulojen veronalaisuus on periaatteessa selvä eikä erillistä asiaa koskevaa säännöstä ole ollut tarpeen lisätä lakiin. Ongelmia on vuosien

varrella liittynyt lähinnä urheilijapalkkioiden ja kulukorvausten väliseen rajanvetoon, ennakkoperintään ja eräissä tapauksissa siihen, milloin työsuhteen tunnusmerkistö täyttyy urheilijan ja palkkioiden maksajan välillä. Tähän liittyy myös kysymys siitä, voidaanko urheilijaa pitää yksityisenä elinkeinonharjoittajana, jos hänen tulonsa kertyvät monesta eri lähteestä.

Oikeuskäytäntöä urheilijapalkkioiden verotuksesta syntyi vasta 1970-luvulla. Ratkaisussaan 1972 II 577 korkein hallinto-oikeus katsoi, ettei maajoukkuejääkiekkoilijoille suoritettuja korvauksia ollut pidettävä ennakkoperintälaisissa (418/1959) tarkoitettuna palkkana. Samaan lopputulokseen päädyttiin myös ratkaisussa, jossa kysymys oli huippu-urheilijoiden harjoittelu- ja valmennusstipendeistä, ja ratkaisussa KHO 1973 II 594, joka koski hiihtäjille maksettuja päivärahoja ja kustannuskorvauksia. On huomattava, että kaikissa kolmessa ratkaisussa otettiin kantaa vain ennakonpidätysvelvollisuuteen, mutta ei tulon veronalaisuuteen sinänsä. Tulojen veronalaisuutta ei tuolloinkaan liene asetettu kyseenalaiseksi, vaan sitä ilmeisesti pidettiin itsestään selvänä laajan tulokäsitteen omaksumisessa verojärjestelmässämme. Myös verohallitus katsoi ohjeessaan, että urheilijoiden saamat korvaukset ja palkkiot ovat veronalaisia, mutta vain siltä osin kuin tulot ylittävät urheilemisesta aiheutuneet kulut.

Verolainsäädäntöön urheilijapalkkiosta tuli ensimmäinen maininta vuonna 1976, jolloin silloisen ennakkoperintälain 6 §:ään lisättiin säännös, jonka mukaan paitsi esiintyvän taiteilijan, myös urheilijan palkkiosta on toimitettava ennakonpidätys, vaikka sitä ei ole pidettävä palkkana. Laki tuli voimaan vuoden 1977 alusta.

Uuteen, vuoden 1997 alusta voimaan tuleeseen ennakkoperintälakiin, jäljempänä EPL, (1118/1996) ei enää sisälly erillistä mainintaa urheilijapalkkioiden ennakonpidätyksenalaisuudesta. Oikeustila ei silti ole muuttunut, sillä uuden EPL:n mukaan ennakonpidätys on toimitettava kaikista suorituksista, joita ei ole erikseen vapautettu pidätysvelvollisuudesta. Urheilijapalkkiot mainitaan EPL 15 §:ssä, joka koskee kulujen vähentämistä ennen ennakonpidätyksen toimittamista.

Urheilijoille urheilemisesta maksettavat stipendit ja pääsääntöisesti myös tunnustuspalkinnot ovat veronalaista tuloa, sillä verovapaaksi on säädetty vain opiskeluun, tieteel-

liseen toimintaan ja taiteen harjoittamiseen myönnettyt apurahat sekä tieteeseen, taiteeseen tai yleishyödyllisen toiminnan tunnustukseksi saadut tunnustuspalkinnot. Varsinkin opiskeleville urheilijoille on toisinaan pyritty myöntämään opiskelustipendejä, vaikka varat on tosiasiaassa tarkoitettu urheilukuluihin. Palkkioita on annettu myös tunnustuspalkinnon nimisinä. Tapaukset yleistyivät 1980-luvulla, jolloin korkein hallinto-oikeus otti asiaan kantaan kolmessa eri ratkaisussa (KHO 1980 II 565, 1986 II 549 ja 1986 II 550). Kaikissa ratkaisussa stipendin ja tunnustuspalkinnon nimellä myönnettyt suoritukset katsottiin urheilijan palkkioiksi.

Opetusministeriön nimeämille huippu-urheilijoille maksettava valmennusraha on erikseen säädetty verovapaaksi vuosilta 1995—1998 toimitettavissa verotuksissa (352/1995). Opetusministeriö on syksyllä 1998 esittänyt valtiovarainministeriölle, että lakia jatkettaisiin vuodesta 1999 alkaen pysyvänä. Hallitus onkin antanut 25 päivänä syyskuuta 1998 esityksen laeiksi tuloverolain, tuloverolain 77 §:n muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen, verotusmenettelystä annetun lain 16 §:n ja verontilityslain 12 §:n muuttamisesta (HE 129/1998 vp), johon sisältyy ehdotus valmennusrahan pysyvistä verottomuudesta.

Arvokisoissa hyvin menestyneille urheilijoille kerättäviä rahalahjoituksia ei ole verotuskäytännössä pidetty veronalaisina tuloina, vaan lahjoina. Siten veroseuraamuksia ei synny, ellei yksittäinen lahjoitus ylitä perintöverotuksessa noudatettavaa alarajaa, joka tällä hetkellä on 20 000 markkaa. Myöskään kunnan lahjoittamasta tontista ei ole katsottu syntyvän verotettavaa etuutta, vaan kertaluontoista tonttilahjoitusta on nyttemmin vakiintuneessa verotuskäytännössä pidetty verovapaana tunnustuspalkintona.

Urheilijoiden pakollista sosiaaliturvaa koskeva säännöstö on uudistunut tuoreen asetusmuutoksen ansiosta. Sosiaali- ja terveysministeriö valmisteleva asetus urheilijoiden eläke- ja tapaturmaturvan järjestämisestä (275/1998) edellyttää, että joko seura tai urheilija itse järjestää 38 vuotiaaksi saakka tapaturmaturvan ja 65 ikävuodesta alkavan vanhuuseläketurvan, jos urheilemisesta saadut tulot nousevat vähintään 56 640 markkaa vuodessa. Suomen oloissa velvoite koskee käytännössä urheilusta pääasiallisen toimeentulon saavia ammattiuurheilijoita.

1.2. Urheilutulojen rahastointi

Nykyinen rahastointikäytäntö Suomessa

Urheilijarahastoidea syntyi Kansainvälisen yleisurheiluliiton (IAAF) piirissä aikana, jolloin keskustelu urheilun kaupallistumisesta oli viriämässä. Alunperin rahastojen avulla oli tarkoitus ohjata urheilijoiden saamia tuloja heidän oman välittömän määräysvaltansa ulottumattomiin ja siten lieventää kuvaa urheilun ammattilaistumisesta ja kaupallistumisesta.

Meillä rahastoidea on hyödynnetty lähinnä yksilölajeissa. Suomen Urheiluliitto ry:n yhteyteen perustettiin urheilurahasto vuonna 1984. Rahasto toimii liiton itsenäisenä omakatteisena rahastona. Se ylläpitää, valvoo ja hoitaa rahastoa IAAF:n sääntöjen edellyttämällä tavalla.

Rahaston sääntöjen mukaan sen tarkoituksena on ottaa vastaan ja säilyttää urheilijan varoja, jotka maksetaan liitolle. Varat koostuvat urheilijan urheilemisesta saamista palkkioista ja urheilijan suojattujen oikeuksien luovutuksesta saaduista korvauksista. Liitto, urheilija ja ulkopuolinen sopijapuoli voivat näet sopia urheilijan nimen, kuvan, äänen tai urheilusuorituksen käyttämisestä korvausta vastaan mainonnassa tai muussa vastaavassa tarkoituksessa.

Urheilijarahaston sääntöjen mukaan urheilija on kilpailu-uransa aikana oikeutettu käyttämään rahasto-osuuttaan hyväksytyjä tositteita vastaan. Hyväksyttäviä menoja ovat esimerkiksi valmennus- ja kilpailumatkojen matka- ja majoitusmenot, kilpailujen osanottomaksut, harjoittelutilojen käyttömaksut, harjoitus- ja kilpailuasut, urheiluvälineet, hierontamenot ja urheiluun liittyvät erät vakuutusmaksut.

Urheilija voi nostaa rahastosta varoja myös ilman kulutositteita, jolloin suoritus on ennakonpidätyksen alaista tuloa. Urheilijan nostessa urheilu-uran päätyttyä rahasto-osuutensa, nosto on kokonaisuudessaan ennakonpidätyksen alaista tuloa.

Hiihtoliiton valmennustilijärjestelmä ei perustu erilliseen rahastoon. Urheilijan valmennustilit ovat henkilökohtaisia reskontratilejä, joille kirjattavat tapahtumat, kulut ja tuotot ovat osa liiton virallista kirjanpitoa. Kulut ja tuotot sisältyvät liiton tuloslaskelmaan ja reskontratilit taseeseen normaalin kirjanpitoikäntönnön mukaan.

Pääsääntöisesti liitto hoitaa vain valmen-

nusryhmiinsä kuuluvien urheilijoiden valmennustilejä. Valmennustilille hyväksytään muun muassa seuraavia urheilijan tuloja: Olympiakomitean valmennustuet, liiton kautta tulevat ja henkilökohtaiset sponsorisopimustulot, liiton menestysbonukset, kilpailujen rahapalkinnot, urheilustipendit ja liiton erillistuet.

Verotuksessa yllä kuvattu rahastokäytäntö hyväksyttiin vuonna 1984. Korkein hallinto-oikeus otti päätöksessään 26.4.1984 T 1742 kantaa Suomen Urheiluliiton urheilurahastossa olevien varojen verotukseen. Päätöksessä oli kysymys urheilijan palkkiosta ja mainoskorvauksesta, jotka maksettiin urheilurahastoon. Urheilijalla oli oikeus nostaa rahastosta nimellään kertyneitä varoja ainoastaan valmentautumisesta ja urheilemisesta aiheutuvien menojen kattamiseksi alkuperäisiä kuitteja vastaan. Säästyneet varat maksettiin hänelle hänen lopetettuaan kilpailu-uransa. Korkein hallinto-oikeus hyväksyi urheilijan tulojen rahastoinnin ja katsoi, että rahastoon sijoitetut varat ovat urheilijan veronalaisia tuloja vasta siinä vaiheessa, kun ne nostetaan.

Rahastoinnin verokohtelu merkitsee muun muassa sitä, ettei kilpailujen järjestäjillä ole ennakonpidätysvelvollisuutta rahastolle maksetuista palkkioista. Rahastolle ennakonpidätysvelvollisuus syntyy vasta siinä vaiheessa, kun se maksaa urheilijalle korvauksia muutoin kuin tulonhankkimiskuluiksi hyväksyttäviä tositteita vastaan.

Urheilijoiden tulojen rahastointi Ruotsissa ja Norjassa

Ruotsin rahastointijärjestelmä on luotu vuonna 1983 yhden jääkiekkoseuran aloitteesta. Tavoitteena oli pakottaa pelaajat säästämään rahaa tulevaisuutta varten, koska oli huomattu, että vei ainakin viisi vuotta urheilu-uran jälkeen ennen kuin pelaajat saavuttivat urheilu-uran aikaisen tulotason. Sijoituksille ei ole asetettu vuosittaista ylärajaa.

Ruotsissa urheiluseura voi perustaa eläkesäätion, joka toimii seuran omana eläkevakuutuslaitoksena. Urheilijoiden saamiin palkkioiden rahastoiminen mahdollistaa yleisestä eläkeiästä poikkeavan eläkeiän. Urheilija saa huipputasen urheilemisen loputtua ottaa säätiöidyt rahat käyttöönsä. Varojen lyhyin maksuaika rahastosta on viisi vuotta. Urheilija voi itse päättää, milloin maksuaika alkaa ja maksetaankin rahat viiden vuoden

aikana vai pidempänä ajanjaksona.

Säätiöt toimivat osuuskuntien tavoin. Sijoitetut varat oikeuttavat tiettyyn osuuteen säätiöstä. Osuuden suuruus määrää aikanaan maksettavan eläkkeen. Säätiöitävistä palkoista maksetaan sijoittamishetkellä erityinen palkkavero, jonka suuruus vuonna 1998 on 24,26 %. Työnantajakuluja ei makseta. Säätiön varat on sijoitettu tuottavaan toimintaan. Säätiön tulot lisätään pääomaan. Nostaessaan eläkkeen urheilija maksaa siitä tuloveroa oman verokorttinsa mukaisesti.

Ruotsissa järjestelmään ollaan oltu tyytyväisiä. Se on mahdollistanut liitto- ja lajikohtaiset mallit. Urheilijalle urheilueläke on ollut lisätulona hankalana siirtymäaikana "siviilielämään" ja se on mahdollistanut tasaisen tulonmuodostuksen. Urheiluseuroille järjestelmä on merkinnyt säästöjä, koska työnantajamaksut maksetaan vain varsinaisesta palkasta ja säätiöidyistä varoista maksetaan erityinen palkkavero.

Norjassa urheilijalle tarkoitettua taloudellista tukea voidaan maksaa säätiöissä olevalle urheilijan tilille. Norjan valtiovarainministeriö on vahvistanut säätiöiden sääntömallin. Useat liitot ovat perustaneet oman näiden sääntöjen mukaisen urheilijasäätiön.

Säätiöön sijoitettavia varoja ei veroteta, mutta sponsorin tai muun palkkionmaksajan on maksettava säätiöön sijoitettavasta summasta työnantajamaksut. Työnantajamaksut ovat vuonna 1998 kaikkiaan 14,1 %. Työntekijän sosiaaliturvamaksu 7,8 % maksetaan vasta urheilijan ottaessa varat käyttöönsä. Samassa yhteydessä urheilija maksaa verot. Säätiön varojen korkotuottoja verotetaan kuitenkin vuosittain.

1.3. Nykyisen rahastointikäytännön arviointia

Suomessa käytössä olevat rahastointijärjestelmät on kehitetty lähinnä yksilöläajien tarpeita silmällä pitäen. Järjestelmien keskeisenä tavoitteena on varmistaa varojen joustava nostaminen valmentautumista varten ja tasoiittaa kulujen epätasaisesta kertymisestä aiheutuvia ongelmia. Tällaista tarvetta joukkuelajeissa ei ole, koska urheilusta aiheutuvat kulut maksaa seura. Tilanne on silti joukkuelajien kannalta epätydyttävä, koska urheilijarahasto- ja valmennustilijärjestelmän avulla urheilijalla on mahdollisuus saada selvää verohyötyä. Urheilijarahaston ja val-

mennustilin veroetu syntyy mahdollisuudesta nostaa varoja verotusta varten silloin, kun se on verotuksellisesti mahdollisimman edullista. Rahastossa olevat varat kasvavat samalla korkoa verottomasti. Oikeuskäytännössä omaksuttujen kannanottojen vuoksi nämä mahdollisuudet puuttuvat joukkuelajien urheilijoilta lukuun ottamatta maajoukkuepeleläajia, joten järjestelmä kohtelee tältä osin yksilö- ja joukkuelajeja epätasapuolisesti.

Korkein hallinto-oikeus on vuonna 1995 ottanut osittain kantaa liigapelaajan mahdollisuuteen siirtää verottomasti varoja Jääkiekkoliigajoukkueiden Koulutus- ja Ammatinedistämissäätiöön. Verohallitus oli hakenut muutosta ennakkotietoon, jossa keskusverolautakunta oli aiemman kantansa mukaisesti hyväksynyt rahastoinnin todeten, että säätiöön siirretyt varat ovat pelaajan sen vuoden tuloa, jona hän nostaa varat säätiöstä. Korkein hallinto-oikeus kumosi ennakkotiedon ja katsoi, ettei ennakkotietoa voida esitetyn selvityksen puutteellisuuden vuoksi antaa. Tilanne jäi siis osittain avoimeksi. Tilannetta mutkistaa vielä se, että keskusverolautakunnan lainvoimaisessa julkaisemattomassa päätöksessä (KVL 298/1994) rahastointi on hyväksytty maajoukkuejääkiekkoliigoille.

2. Ehdotetut muutokset ja niiden syyt

2.1. Urheilutulojen rahastointi

Harkittaessa rahastointijärjestelmän kehittämistä on otettava kantaa kahteen eri tyyppiseen asiaan. Ensinnä on ratkaistava, miten yksilöläajien urheilijoille voidaan turvata nykytyyppinen joustava varautuminen sellaisiin valmennuskuluihin, jotka seura korvaa joukkueurheilijoille, ja samalla poistaa järjestelmän epäterveet piirteet. Toiseksi on pohdittava, tarvitaanko kaikkia urheilijoita varten erityisiä verotuksellisesti edullisia urheilijarahastoja urheilu-uran jälkeistä sopeutumisvaihetta silmällä pitäen. Oikeus- ja verotuskäytäntö osoittaa, että nykytila kaipaava joka tapauksessa vähintään sääntöjen selkeyttämistä lain tasolla sekä valmennustilijärjestelmässä että urheilutulojen rahastoinnissa.

Verojärjestelmän kannalta nykyinen rahasto- ja valmennustilijärjestelmä on muotoutunut liian sallivaksi: urheilija voi käytännössä varsin pitkälle itse päättää siitä, kuinka paljon hän maksaa tuloveroa kunakin vuonna vai maksaako sitä lainkaan. Lainsäädännöstä

on vaikea löytää tukea näin sallivalle käytännölle, sillä tuloverotuksen periaatteiden mukaan tulo on katsottava saaduksi silloin, kun verovelvollinen saa sen vallintaansa eli voi päättää sen käytöstä. Siten urheilijapalkkioiden rahastointi verotta voitaisiin nykyäänöksiä tiukasti tulkiten hyväksyä vain, jos yksittäinen urheilija ei itse voi disponoida tulostaan.

Verojärjestelmän yleisten periaatteiden valossa urheilutulojen rahastointiin liittyy ongelmia. Rahastointijärjestelmässä poiketaisiin henkilöverotuksen keskeisestä käteisperiaatteesta, jonka mukaan tulo on verotettava sinä vuonna, jona se saadaan. Tosin jo nyt tästä tuloverotuksen pääsäännöstä poiketaan vapaaehtoisissa yksilöllisissä eläkevuoktuksissa ja henkilöstörahastoissa.

Yritysten ja niiden työntekijöiden käytössä olevassa henkilöstörahastojärjestelmässä palkkatulon verotus myöhentyy, sillä henkilöstörahastoon siirretyt voittopalkkioerät ovat siirtovaiheessa työntekijöille verottomia, vaikka työnantaja saakin ne omassa verotuksessaan vähentää palkan tavoin. Tulo tulee verotetuksi ansiotulona vasta, kun henkilöstörahasto-osuus aikanaan nostetaan. Ylimääräistä verotukea antaa vielä se, että 20 prosenttia osuudesta on verovapaata tuloa.

Vapaaehtoisissa yksilöllisissä eläkevakuutuksissa veroetu syntyy siitä, että maksut ovat niiden suorittamisvuonna vähennyskelpoisia, jolloin sijoitetuille eläkevaroille alkaa välittömästi kasvaa verotonta tuottoa ilman, että siitä maksetaan sijoitusajan kuluessa lainkaan veroa. Eläke kyllä verotetaan aikanaan ansiotulona. Taloudellisesti sekä henkilöstörahastojärjestelmässä, yksilöllisessä eläkevakuutuksessa että kaavailussa urheilijarahastossa on kysymys paitsi ansiotulon verotuksen siirtämisestä tulevaisuuteen, myös rahastosijoituksen tuoton kerryttämisestä verotta.

Painavimmat syyt, joiden perusteella urheilijatulon rahastointimahdollisuutta voidaan puoltaa, ovat urheilu-uran lyhyys ja urheilijan pakollisen sosiaaliturvan rajallisuus muihin ammatteihin verrattuna. Missään muussa ammatissa ei ole niin itsestään selvää kuin ammattiuurheilussa, että aktiivinen, tuloa tuottava työvaihe kestää korkeintaan kymmenisen vuotta, harvoin niinkään pitkään. Urheilu-uran päätyttyä eläkettä ei makseta eikä sille olisi perusteitakaan, koska entinen urheilija on yleensä parhaassa työssä. Useimmilla uraansa lopettelevilla ur-

heilijoilla ongelmana on kuitenkin "siviiliammatin" puute, sillä opiskelu urheilu-uran aikana on entistä vaikeampaa urheilun ammattimaistumisen vaatiman työ määrän takia.

Urheilijoiden sosiaaliturvassa epäkohtana on, että urheilijan sairastuessa tai joutuessa työttömäksi hän jää yleisen sosiaaliturvan varaan, koska hänen urheilutulojaan ei ole etukäteen ohjattu riittävän sosiaaliturvan luomiseen. Silloin, kun urheilu voidaan rinnastaa työntekoon, olisi järkevää, että urheilujärjestelmä itse kustantaisi sosiaaliturvansa mahdollisimman pitkälle myös ikävuosille 38—65. Tosin perusolettamus on, että entinen urheilija on tuossa ikävaiheessa jo siirtynyt muuhun työelämään, jossa sosiaaliturva on järjestetty ja eläke karttuu tavalliseen tapaan. Kun siirtymisessä normaaliin työelämään voi kuitenkin olla kitkaa, sosiaalivakuutuksen kannalta urheilutulojen rahastointi voisi osaltaan toimia myös mahdollisesti vajaaksi jäävän sosiaali- ja eläketurvan täydentäjänä.

Rahastoinnin avulla voitaisiin yhteiskunnan kannalta edullisella tavalla edistää entisten urheilijoiden sopeutumista normaaliin työelämään tai opiskeluun. Onhan rahastoinnissa kysymys urheilijan omien varojen säästämisestä. Yhteiskunnan tuki verotulojen lykkääntymisen muodossa jäisi sittenkin julkistalouden kannalta melko vähäiseksi. Avoin, säännöiltään selkeä ja lain tasolla riittävästi säännelty rahastointijärjestelmä olisi myös omiaan tuomaan päivänvaloon sellaisia urheilutuloja, joiden saaminen verottajan ulottuville on nykyisessä tilanteessa epävarmaa. Rahastointia puoltavat myönteiset kansainväliset kokemukset.

Edellä esitetyn perusteella ehdotetaan, että tuloverolakiin otettaisiin säännökset urheilutulojen rahastoinnista. Tarkoituksena on, että järjestelmä olisi mahdollisimman selkeä ja yksinkertainen ja kohtelisi yksilö- ja joukkuelajeja tasapuolisesti niiden erot samalla huomioon ottaen.

Ehdotuksessa rahastointijärjestelmä jakautuisi kahteen osaan. Varsinaiseen urheilijarahastoon urheilija voisi urheilu-uran jälkeistä aikaa silmällä pitäen siirtää verotta osan urheilijasta saamista tuloista. Valmennusrahastot säilytettäisiin myös, mutta jatkossa niiden tarkoituksena olisi nimensä mukaisesti varmistaa yksilölajien urheilijoille mahdollisuus varautua etukäteen valmentautumisesta aiheutuviin kuluihin. Tätä tarvetta palkkasuhteessa olevilla joukkueurheilijoilla ei

ole, joten heitä valmennusrahojärjestelmä ei koskisi.

Valmennustilin avulla yksilöurheilija voi huolehtia urheilemisesta aiheutuvien kustannusten kattamisesta varsin joustavalla tavalla ja päästä näin käytännössä samaan asemaan kuin joukkueurheilija, jolle työnantajaseura kustantaa suoraan ne matkat, tarvikkeet ja palvelut, joihin yksilöurheilija tarvitsee valmennustiliään. Valmennustilillä olevien varojen nostamista tulee kuitenkin säännellä nykyistä tarkemmin ja tilin vapaasta käytöstä verosuunnittelukeinona ehdotetaan luovuttavaksi.

Sekä valmennusrahoon että urheilijarahastoon voisi siirtää vain urheilemisesta välittömästi saatuja tuloja. Urheilemisesta saatuja palkkatuloja voitaisiin siirtää urheilijarahastoon, mutta ei valmennusrahoon. Vain kotimaasta saadut tulot olisivat siirrettävissä rahastoon. Ulkomailta saadut palkinnot verotettaisiin normaaliin tapaan saamisvuoden tuloina.

Valmennusrahoasta saisi edelleen nostaa verotta varoja kuluja varten nykyiseen tapaan vain tositteita vastaan. Seuraavalle vuodelle voisi siirtyä verottomasti vain yhden vuoden valmennukseen tarvittava rahamäärä, enintään 120 000 markkaa.

Urheilijarahastoon voisi siirtää vuodessa enintään 20 % ja enintään 150 000 markkaa urheilusta kotimaassa saatujen bruttotulojen määrästä edellyttäen, että urheilutulon määrä on vähintään sosiaaliturvassa sovelletun ammattilaisrajan edellyttämä eli 56 000 markkaa vuodessa.

Tulot, joita ei ole ohjattu valmennusrahoon tai urheilijarahastoon, verotettaisiin saamisvuoden ansiotuloina.

Urheilijarahastoon voisi siirtää varoja urheilu-uran ajan. Varat tulisivat verotettaviksi ansiotuloina urheilu-uran päätyttyä. Rahastojärjestelmässä uran lopettamiskriteerinä olisi tulojen jääminen alle edellä mainitun 56 000 markan rajan kahtena peräkkäisenä vuotena. Kahden vuoden tarkastelujaksoa ei kuitenkaan tarvitsisi odottaa, jos urheilu-uran lopettaminen on muutoin täysin selvää esimerkiksi urheilun lopullisesti estävän vamman tai muun vastaavan seikan vuoksi. Myös riittävän selvä virallinen lopettamisilmoitus voitaisiin hyväksyä.

Urheilu-uran päätyttyä rahasto purkautuisi 5—10 vuoden kuluessa tasaisina erinä. Siten entinen urheilija ei voisi itse rajoittamattomasti vaikuttaa kunakin vuonna ansiotulona verotettavaksi tulevaan määrään eli käyttää rahastoa verosuunnittelukeinona.

Valmennusrahojen ja urheilijarahastojen tulisi olla säätiömuotoisia itsenäisiä rahastoja tai erillisiä rahastoja jo olemassa olevissa säätiöissä. Olisi myös tärkeää, että rahastojen säännöt ja niiden hallinnoinnissa noudatettavat periaatteet olisivat ainakin keskeisiltä osin yhteneväiset. Urheilijoiden rahastoihin sijoittamat varat olisi pidettävä kokonaan erillään lajiliittojen varoista. Siten lajiliittojen mahdolliset talousvaikeudet eivät vaarantaisi rahastoissa olevia varoja.

3. Esityksen vaikutukset

Esityksen julkistaloudelliset vaikutukset jäisivät vähäisiksi. Nykyisen rahastoinnin laajeneminen toisi järjestelmän piiriin muutamia satoja uusia urheilijoita, joista liigajääkiekkoilijat olisivat suurin yksittäinen ryhmä. Toisaalta valmennustilijärjestelmän käyttömahdollisuus supistuisi. Jos arvioidaan, että urheilijarahastoa hyödyntäisi vuosittain 500 urheilijaa keskimääräisen siirron ollessa 50 000 markkaa, valtion ja kuntien verotulojen menetykset olisivat 12 miljoonaa markkaa. Tämäkin menetys olisi väliaikainen, koska tulot tulisivat aikanaan veroteuiksi ansiotuloina korkoineen. Muutos myös vähentäisi urheilu-uran päättymisen jälkeistä sosiaalietuuksien tarvetta. Yksittäiselle urheilijalle rahastointimahdollisuus olisi merkittävä veroetu, varsinkin niillä urheilijoilla, jotka kykenevät mahdollisuutta laajalti hyödyntämään.

4. Asian valmistelu

Esitys perustuu Urheilun verotustyöryhmän (VM 17/98) selvittämään rahastomalliin eräin melko vähäisin muutoksin. Työryhmässä olivat edustettuina valtiovarainministeriö, opetusministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, verohallinto sekä keskeiset urheilijajärjestöt. Lisäksi on kuultu Suomen Jääkiekkoilijat ry:n edustajia.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Tuloverolaki

20 §. *Tuloverosta vapaat yhteisöt.* Tarkoituksena on, että osa urheilutulosta siirretään valmennusrahastoon tai urheilijarahastoon, jotka olisivat, jos muuta ei säädetä, verovollisia. Tämän vuoksi ehdotetaan, että valmennusrahasto tai urheilijarahasto olisivat tästä toiminnasta saamistaan tuloista verosta vapaita. Valmennusrahasto ja urheilijarahasto olisivat myös varallisuusverosta vapaut.

116 a §. *Urheilutulojen jaksottaminen.* Pykälään sisältyisi urheilutulon jaksottamista koskeva yleissäännös ja urheilutulon määritelmä. Urheilijan verovuoden ansiotuloina ei pidettäisi uusien säännösten mukaisin edellytyksin valmennusrahastoon tai urheilijarahastoon maksettuja urheilutuloja. Laissa edellytettäisiin, että rahastojen tulisi toimia säätiöiden yhteydessä, sillä verrattain tiukasti säännelty säätiömuoto soveltuu rahastojen hallintaan paremmin kuin muut meillä käytössä olevat oikeushenkilömuodot. Uusien säätiöiden perustaminen ei olisi kuitenkaan välttämätöntä, sillä valmennusrahastot ja urheilijarahastot voitaisiin haluttaessa perustaa jo olemassa olevien säätiöiden yhteyteen, kunhan uudet rahastot olisivat erillään säätiön muista varoista. Alustavien kaavailujen mukaan muun muassa jääkiekkoilijat ja hiihtäjät aikovat käyttää hyväkseen aikaisemmin perustettuja säätiöitä.

Rahastojen valvonnassa noudatettaisiin säätiölaissa (109/1930) säädettyjä periaatteita. Siten säätiön säännöt samoin kuin niiden muutokset vahvistaisi patentti- ja rekisterihallitus, jolle kuuluu myös säätiöiden yleinen valvonta. Sen lisäksi säätiön ja sen alaisten rahastojen olisi vuosittain toimitettava tiedot toiminnastaan verohallitukselle.

Säätiöt nimeäisi valtiovarainministeriö. Lakiin ei ole katsottu tarpeelliseksi ottaa erikseen säännöksiä siitä, millaisien aloitteen pohjalta nimeäminen tapahtuisi. Käytännössä aloitteentekijöinä olisivat urheilun keskeiset järjestöt. Todennäköistä on, että Suomeen syntyy yksi yleinen kaikille lajeille tarkoitettu valmennusrahasto ja urheilijarahasto. Sen lisäksi todennäköisesti ainakin hiihto, yleisurheilu ja jääkiekko tulisivat käyttämään omia säätiöitään. Tarkoituksena on, että rahastojen säännöt olisivat mahdollisimman

samanlaiset ja että rahastojen hoidossa noudatettaisiin muutoinkin yhteneväisiä periaatteita. Rahastojen tulisi olla valtakunnallisia, joten esimerkiksi seuratasoisia rahastoja ei hyväksyttäisi. Niitä tuskin syntyisikään, koska säätiöltä edellytetään vähintään 150 000 markan peruspääomaa.

Pykälän 2 momentissa olisi urheilutulon määritelmä. Tyypillisiä urheilutuloja olisivat kilpailuista saadut rahapalkinnot ja joukkuelajeissa työsuhteessa olevien pelaajien palkat. Vaikeampaa on ratkaista, milloin nykyisin yleisistä mainossopimuksista, tuote-esitelyistä ja muista sponsorisopimuksista saadut tulot ovat urheilutuloa. Esityksessä on päädytty siihen, että näistä tuloista urheilutuloa olisivat vain niin sanottuihin kolmikantasopimuksiin perustuvat tulot, joissa sopijapuolina ovat urheilija, lajiliitto ja kolmas osapuoli. Lajiliiton mukanaolo toisi sponsoroitijärjestelmään kurinalaisuutta, vaikka ei olekaan kriteerinä täysin ongelmaton. Muunlaista rajaustapaa on vaikea löytää, sillä esimerkiksi urheilutulon määrittelemisen siten, että vain urheiluun liittyvien tuotteiden markkinointi olisi sallittua, rajoittaisi liikaa sponsorisopimusten solmimista. Urheilutuloa ei olisi kuitenkaan esimerkiksi urheilijan henkilökohtaisia asioita käsittelevästä lehtihaastattelusta saatu palkkio, vaikka haastattelun syynä olisikin haastateltavan tunnettisuus urheilijana.

Ulkomailta saatuja tuloja ei rahastoitaisi, vaan niitä verotettaisiin normaaleina ansiotuloina, elleivät verosopimusmääräykset olisi esteenä. Myös huippu-urheilijan valmennustuki ja lajiliitolta tai olympiakomitealta saadut valmennustuet olisivat rahastoinnin ulkopuolella. Niiden tarkoituksena on valmentautumisen välitön tukeminen, joten niiden rahastointi varsinkin urheilijarahastoon olisi vastoin tukien tarkoitusta.

116 b §. *Valmennusrahasto.* Valmennusrahastojärjestelmä säilyisi yksilöurheilijoiden urheilukuluihin varautumista varten. Joukkuelajien urheilijat eivät tarvitse erillisiä valmennusrahastoja työnantajaseuran vastatessa urheilemisesta aiheutuneista kuluista. Siten valmennusrahastoon voisi maksaa vain muita urheilutuloja kuin palkkaa. Käytännössä yksilölajien urheilijoiden urheilutulot ohjattaisiin kokonaisuudessaan valmennusrahastoon, josta kuluja voitaisiin nykyiseen tapaan katata tositteiden perusteella. Uutta olisi yläraja

valmennusrahastoon jätettäville varoille. Valmennusrahastoon voisi kunakin vuonna jäädä valmennuskatteena enintään 120 000 markkaa. Tämän määrän ylittävä osa valmennusrahastossa vuoden lopussa olevista varoista olisi verovuoden veronalaista ansiotuloa, ellei tuloa ole ohjattu urheilijarahastoon.

Koska tarkoituksena on, että sekä valmennusrahastot että urheilijarahastot tuloutuisivat urheilu-uran päätyttyä, on ratkaistava, milloin ura katsotaan päättyneeksi. Urheilijarahastossa kriteerinä olisi tulojen jääminen alle ammattilastason. Samaa perustetta ei kuitenkaan voitaisi käyttää valmennusrahastoissa, koska monille vielä aktiivivaiheessakin oleville urheilijoille kertyy vuosittain urheilutuloa selvästi vähemmän kuin urheilemisesta toimeentulonsa saaville varsinaisille ammatillisille. Niinpä esityksessä ehdotetaan, että valmennusrahastossa oleva valmennuskate tuloutuisi, jos urheilutulo on jäänyt kahtena peräkkäisenä vuotena alle 5 000 markan. Valmennuskate katsottaisiin kokonaisuudessaan edellä mainittuja vuosia seuraavan verovuoden tuloksi. Urheilija voisi myös itse ilmoittaa urheilu-uransa päättymisestä, jolloin valmennusrahastossa olevat varat tuloutuvat.

116 c §. *Urheilijarahasto.* Urheilijarahastot olisivat kaikkien lajien urheilijoiden käytössä toisin kuin valmennusrahastot. Niihin voisi ohjata myös urheilemisesta saatuja palkkatuloja, joita joukkuelajien urheilijoiden tulot enimmäkseen ovatkin.

Tarkoituksena on, että urheilijarahastoihin sijoitetut varat olisivat niissä pysyvästi koko urheilu-uran ajan. Urheilija ei siten voisi vielä uransa aikana nostaa rahastossa olevia varojaan. Tästä samoin kuin rahastojen hoidossa ja sijoituspolitiikassa noudatettavista periaatteista tulisi ottaa määräykset rahastojen sääntöihin. Siinä vaiheessa, kun valtiovarainministeriö nimeää rahastoista huolehtivat säätiöt, varmistettaisiin, että rahastot toimisivat siten, kuin on tarkoitettu. Myös verohallitus seuraisi rahastojen hallinnointia sille vuosittain toimitettavan aineiston avulla.

Urheilijarahastoon voisi siirtää enintään 20 prosenttia verovuoden bruttomääräisistä urheilutuloista, kuitenkin enintään 150 000 markkaa. Todennäköistä on, että keskimääräinen rahastosiirto jää huomattavasti enimmäismäärää pienemmäksi. Käytännössä rahastosiirron tarkka määrä tiedettäisiin vasta verovuoden päätyttyä. Veroilmoituksessaan

urheilijan olisi ilmoitettava siirron lopullinen määrä. Joukkueurheilijoilla siirron tekisi työnantajaseura joko yhtenä tai useampana eränä. Yksilöurheilijoilla varat siirrettäisiin valmennusrahastosta. Tarkoituksena on, ettei rahastoitavia varoja missään vaiheessa annetaisi urheilijan itsensä käyttöön edes väliaikaisesti.

Koska rahastosiirron prosentuaalinen enimmäismäärä laskettaisiin bruttotuloista, varsinkin yksilöurheilijoilla urheilijarahastoon voisi siirtyä verovuoden nettotuloista huomattava osa. Jos urheilija on saanut verovuoden aikana urheilutuloa 100 000 markkaa, joista 70 000 markkaa on käytetty urheilukulujen kattamiseen, jäljelle jäävästä 30 000 markasta 20 000 markkaa voitaisiin siirtää urheilijarahastoon. Loput 10 000 markkaa urheilija voisi jättää valmennuskatteeksi tai ilmoittaa verovuoden ansiotuloina. Tämäntapaiseen koko urheilutulon rahastointiin olisi luonnollisesti mahdollisuus vain urheilijoilla, jotka kattavat elantonsa muilla tuloilla kuten verovapaalla valmennusapurahalla.

Jotta siirto urheilijarahastoon olisi ylipääntään mahdollinen, vuosittaisen urheilijatulon tulisi ylittää vähimmäisraja, joksi esityksessä ehdotetaan 56 000 markkaa. Pienituloisemmilla urheilijoilla ei ole käytännössä tarvetta eikä usein edes mahdollisuuksia rahastoida tulojaan: heillä urheilemisesta aiheutuvat menot usein ylittävät saatujen tulojen määrän. Alaraja on paikallaan myös urheilijarahastojen tarkoitus huomioon ottaen. Rahastoinnin tarkoituksena on tasata tuloja myös urheilu-uran jälkeiselle ajalle. Siten rahastojen tulisi olla vain varsinaisina ammatillisina pidettävien urheilijoiden käytössä. Esityksessä ehdotettu 56 000 markan raja on suunnilleen sama, jota sovelletaan urheilijoiden sosiaaliturvajärjestelmässä erottamaan varsinaiset ammatillisurheilijat muista.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin urheilijarahastossa olevien varojen tuloutumisesta. Tarkoituksena on, että varat tuloutuisivat tasaerinä. Koska varoille tuloutumisaikana kertyvää tuottoa ei voida tuloutumisajan alussa tarkoin tietää, kunakin vuonna tuloutuva erä määräytyisi tuossa vaiheessa kertyneiden varojen määrän mukaan ja tuotto verotettaisiin erikseen. Tuloutumisaika olisi 5—10 vuotta. Kunakin vuonna tuloutuisi määrä, joka vastaa tuloutumisvuosien lukumäärää vastaavaa osuutta rahastossa ensimmäisen tuloutumisvuoden päättyessä olleista varoista. Veroprogression tasaamiseksi koko

tuloutumisajalta kertynyt tuotto verotettaisiin viimeistä tuloutumisvuotta seuraavan verovuoden tulona. Tuloutuvat varat olisivat kokonaisuudessaan ansiotuloa.

Rahasto alkaisi purkautua siinä vaiheessa, kun urheilu-ura on päättynyt. Kriteerinä olisi urheilutulon jääminen kahtena peräkkäisenä vuotena alle 56 000 markan. Tuloutuminen ei kuitenkaan alkaisi, jos urheilija osoittaa vielä jatkavansa uraansa, vaikka tulot väliaikaisesti jäävätkin alle ammattilaisrajan. Tuloutuminen voisi alkaa myös ennen kahden vuoden kulumista, jos jokin yhtäkkinen tapahtuma kuten loukkaantuminen tai vammutuminen lopettaa urheilemisen. Urheilija voisi myös ilmoittaa rahastolle urheilu-uransa päättymisestä, jolloin alkaisi rahastossa olevien varojen tuloutus.

Kuolemantapauksissa rahasto tuloutuisi kerralla kuolinvuoden ansiotuloksi.

1.2. Varallisuusverolaki

10 §. *Verovapaat varat.* Epäselvyyden välttämiseksi ehdotetaan, että urheilijan valmennusrahastossa ja urheilijarahastossa olevat varat olisivat varallisuusverotuksessa verovapaita.

2. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun ne on hyväksytty ja vahvistettu. Lakeja sovellettaisiin

vuodelta 1999 toimitettavassa verotuksessa siinäkin tapauksessa, että lakien voimaantulo siirtyisi vuodelle 1999. Tämä on mahdollista, koska vanhoja rahastoja koskeva tiukennus eli niiden tuloutuminen tulisi sovellettavaksi vasta vuodelta 2000 toimitettavassa verotuksessa. Tulontasaus voisi tällöin tulla sovellettavaksi sitä koskevien 128 §:ssä säädettyjen edellytysten täytyessä.

Uuden urheilijarahastokäytännön aloittaminen merkitsee sitä, että vanhat rahastot on saatava kohtuullisessa ajassa puretuiksi. Oikeuskäytännön ja verotuskäytännön sallimissa rajoissa sekä yksilöurheilijoilla että maa-joukkuejääkiekkoilijoilla on tällä hetkellä urheilusta saatuja tuloja rahastoituina. Myös urheilu-uransa jo lopettaneilla entisillä urheilijoilla on rahastoissa edelleen jonkin verran toistaiseksi nostamattomia ja verottamattomia urheilutuloja.

Esityksessä ehdotetaan, että vielä uraansa jatkavat urheilijat voisivat siirtää vanhoista rahastoista varoja uusiin siltä osin kuin markkamääräiset ja muut edellytykset täytyisivät. Muilta osin rahastoissa olevat varat katsottaisiin viimeistään verovuoden 2000 tuloiksi. Jos verovelvollinen nostaa vanhoissa rahastoissa olevat varat ennen vuotta 2000, ne verotettaisiin luonnollisesti nostamisvuoden tuloina.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

tuloverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä joulukuuta 1992 annetun tuloverolain (1535/1992) 20 §:n 2 kohta
 sekä

lisätään lakiin uusi 116 a—116 c § seuraavasti:

20 §

Tuloverosta vapaat yhteisöt

Tulon perusteella suoritettavasta verosta
 ovat vapaat:

2) kansaneläkelaitos, kunnallinen eläkelaitos, sairaus- ja hautausavustuskassa, sijoitusrahasto, henkilöstörahasto, erorahasto, valtakunnallinen työttömyyskassa, työttömyyskassojen keskuskassa, työttömyyskassojen tukikassa, työttömyyskassojen tukisäätiö sekä 116 a §:ssä tarkoitettu valmennusrahasto ja urheilijarahasto siinä mainitusta toiminnasta saamista tuloista;

116 a §

Urheilutulon jaksottaminen

Urheilijan verovuoden tulona ei pidetä sitä osaa hänen välittömästi urheilemisesta saamista tuloista (*urheilutulo*), joka on 116 b ja 116 c §:ssä säädettyin edellytyksin maksettu valtiovarainministeriön nimeämän säätiön yhteydessä olevaan valtakunnalliseen valmennusrahastoon tai urheilijarahastoon, joiden on kustakin urheilijasta vuosittain toimitettava verotusta varten tarpeelliset tiedot verohallinnolle siten kuin verohallitus määrää.

Urheilutuloina pidetään urheilukilpailusta saatuja rahapalkintoja ja muita kilpailemisesta tai pelaamisesta saatuja ja niihin rinnastettavia tuloja sekä urheilemiseen liittyvistä mainossopimuksista tai muista yhteistyösopimuksista saatuja tuloja, jos sopijapuolina ovat urheilija, lajiliitto ja yhteistyötaho yhdessä. Urheilutulona ei pidetä ulkomailta saatua tuloa, edellä 82 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettua valmennus- ja harjoitteluapurahaa eikä lajiliitolta tai olympia-

komitealta saatua tai näihin rinnastettavaa valmennustukea.

116 b §

Valmennusrahasto

Valmennusrahastoon voidaan maksaa muita urheilutuloja kuin palkkaa. Valmennusrahastoon maksettua urheilutuloa voidaan käyttää urheilemisesta ja valmentautumisesta verovuoden aikana aiheutuvien tositteisiin perustuvien menojen kattamiseen. Rahastossa verovuoden päättyessä oleva määrä katsotaan verovuoden veronalaiseksi ansiotuloksi siltä osin kuin sitä ei ole siirretty urheilijarahastoon. Valmennusrahastoon voidaan kuitenkin vuosittain jättää verovapaasti tulevaa valmentautumista varten enintään 120 000 markkaa (*valmennuskate*).

Jos valmennusrahastoon on maksettu kahden peräkkäisenä vuotena urheilutuloa vähemmän kuin 5 000 markkaa vuodessa, rahastossa jäljellä olevat varat katsotaan kokonaisuudessaan näitä vuosia seuraavan verovuoden veronalaiseksi ansiotuloksi ellei urheilija ole jo aikaisemmin ilmoittanut urheilu-uran päättymisestä valmennusrahastolle.

116 c §

Urheilijarahasto

Urheilijalla, jonka verovuoden urheilutulo on ennen tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä aiheutuneiden menojen vähentämistä vähintään 56 000 markkaa, on oikeus siirtää urheilutulostaan verovapaasti urheilijarahastoon enintään 20 prosenttia urheilutulon bruttomäärästä laskettuna ja samalla enintään 150 000 markkaa vuodessa.

Urheilijarahastoon siirretyt varat tuloutuvat urheilu-uran päättymistä seuraavien vähintään viiden ja enintään kymmenen vuoden

aikana siten, että kunakin verovuonna tuloutuu tuloutumisvuosien lukumäärää vastaava osuus rahastossa urheilu-uran päättyessä olleesta määrästä. Rahastoon tuloutumisaikana kertynyt tuotto katsotaan viimeistä tuloutumisvuotta seuraavan verovuoden tuloksi.

Urheilu-ura katsotaan päättyneeksi, jos urheilutulo kahtena peräkkäisenä vuotena jää alle 56 000 markan eikä urheilija osoita urheilijarahastolle jatkavansa urheilu-uraansa taikka jos vammautumisen tai urheilijan rahastolle tekemän ilmoituksen vuoksi urheilu-ura on päättynyt.

Jos urheilija kuolee, valmennusrahastossa ja urheilijarahastossa olevat varat katsotaan kokonaisuudessaan kuolinvuoden veronalaiseksi ansiotuloksi.

Urheilijarahastosta tuloutuvat varat ovat kokonaisuudessaan veronalaista ansiotuloa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1999. Sitä sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 1999 toimitettavassa verotuksessa.

Jos verovelvollisella on urheilemisesta saatuja tuloja sijoitettuna ennen tämän lain voimaantuloa käytössä olleeseen urheilijarahastoon, valmennustilille tai muuhun niihin rinnastettavaan rahastoon ja jos verovelvollinen jatkaa urheilu-uraansa, näissä rahastoissa olevat varat voidaan siirtää tämän lain mukaisin edellytyksin valmennusrahastoon tai urheilijarahastoon. Siirrettyjä varoja ei oteta huomioon verovuoden urheilutulon määrää laskettaessa. Muilta osin aiemmin käytössä olleissa rahastoissa olevat varat katsotaan verovuoden 2000 tai sitä edeltävän varojen nostovuoden tuloksi.

2.

Laki**varallisuusverolain 10 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä joulukuuta 1992 annetun varallisuusverolain (1537/1992) 10 §:n
 16 kohta sekä
lisätään 10 §:ään uusi 17 kohta seuraavasti:

10 §

Verovapaat varat

Veronalaisia varoja eivät ole:

16) tuloverolain 33 §:n 2 momentissa tarkoitettu luonnollisen henkilön ja kotimaisen kuolinpesän tekemä talletus, korkotulon lähdeverosta annetussa laissa (1341/1990) tarkoitettu joukkovelkakirja eikä mainitussa laissa tarkoitettu talletus, eikä myöskään

talletusten ja obligaatioiden veronhuojennuslaissa (726/1988) tarkoitettu verovapaa talletus;

17) verovelvollisen tuloverolain 116 a §:ssä tarkoitettussa valmennusrahostossa ja urheilijarahastossa olevat varat.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 . Sitä sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 1999 toimitettavassa verotuksessa.

Helsingissä 18 päivänä joulukuuta 1998

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Ministeri *Jouko Skinnari*

1.

Laki**tuloverolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä joulukuuta 1992 annetun tuloverolain (1535/1992) 20 §:n 2 kohta
sekä

lisätään lakiin uusi 116 a—116 c § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

20 §

Tuloverosta vapaat yhteisöt

Tulon perusteella suoritettavasta verosta
ovat vapaat:

2) kansaneläkelaitos, kunnallinen eläkelaitos, sairaus- ja hautausavustuskassa, sijoitusrahasto, henkilöstörahasto, erorahasto, valtakunnallinen työttömyyskassa, työttömyyskassojen keskuskassa, työttömyyskassojen tukikassa ja työttömyyskassojen tukisäätiö;

2) kansaneläkelaitos, kunnallinen eläkelaitos, sairaus- ja hautausavustuskassa, sijoitusrahasto, henkilöstörahasto, erorahasto, valtakunnallinen työttömyyskassa, työttömyyskassojen keskuskassa, työttömyyskassojen tukikassa, *työttömyyskassojen tukisäätiö sekä 116 a §:ssä tarkoitettu valmennusrahasto ja urheilijarahasto siinä mainitusta toiminnasta saamistaan tuloista;*

116 a §

Urheilutulon jaksottaminen

Urheilijan verovuoden tulona ei pidetä sitä osaa hänen välittömästi urheilemisesta saamistaan tuloista (urheilutulo), joka on 116 b ja 116 c §:ssä säädettyin edellytyksin maksettu valtiovarainministeriön nimeämän säätiön yhteydessä olevaan valtakunnalliseen valmennusrahastoon tai urheilijarahastoon, joiden on kustakin urheilijasta vuosittain toimitettava verotusta varten tarpeelliset tiedot verohallinnolle siten kuin verohallitus määrää.

Urheilutuloina pidetään urheilukilpailusta saatuja rahapalkintoja ja muita kilpailemisesta tai pelaamisesta saatuja ja niihin rinnastettavia tuloja sekä urheilemiseen liittyvistä mainossopimuksista tai muista yhteistyösopimuksista saatuja tuloja, jos sopijapuolina ovat urheilija, lajiliitto ja yhteistyötaho yhdessä. Urheilutulona ei pidetä ulkomailta saatua tuloa, edellä 82 §:n 1 momentin

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 kohdassa tarkoitettua valmennus- ja harjoitteluapurahaa eikä lajiliitolta tai olympiakomitealta saatua tai näihin rinnastettavaa valmennustukea.

116 b §

Valmennusrahasto

Valmennusrahastoon voidaan maksaa muita urheilutuloja kuin palkkaa. Valmennusrahastoon maksettua urheilutuloa voidaan käyttää urheilemisesta ja valmentautumisesta verovuoden aikana aiheutuvien tositteisiin perustuvien menojen kattamiseen. Rahastossa verovuoden päättyessä oleva määrä katsotaan verovuoden veronalaiseksi ansiotuloksi siltä osin kuin sitä ei ole siirretty urheilijarahastoon. Valmennusrahastoon voidaan kuitenkin vuosittain jättää verovapaasti tulevaa valmentautumista varten enintään 120 000 markkaa (*valmennuskate*).

Jos valmennusrahastoon on maksettu kahden peräkkäisenä vuotena urheilutuloa vähemmän kuin 5 000 markkaa vuodessa, rahastossa jäljellä olevat varat katsotaan kokonaisuudessaan näitä vuosia seuraavan verovuoden veronalaiseksi ansiotuloksi ellei urheilija ole jo aikaisemmin ilmoittanut urheilu-uran päättämisestä valmennusrahastolle.

116 c §

Urheilijarahasto

Urheilijalla, jonka verovuoden urheilutulo on ennen tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä aiheutuneiden menojen vähentämistä vähintään 56 000 markkaa, on oikeus siirtää urheilutulostaan verovapaasti urheilijarahastoon enintään 20 prosenttia urheilutulon bruttomäärästä laskettuna ja samalla enintään 150 000 markkaa vuodessa.

Urheilijarahastoon siirretyt varat tuloutuvat urheilu-uran päättymistä seuraavien vähintään viiden ja enintään kymmenen vuoden aikana siten, että kunakin verovuonna tuloutuu tuloutumisvuosien lukumäärää vastaava osuus rahastossa urheilu-uran päättyessä olleesta määrästä. Rahastoon tuloutumisaikana kertynyt tuotto katsotaan viimeistä tuloutumisvuotta seuraavan verovuoden tuloksi.

Urheilu-ura katsotaan päättyneeksi, jos

Voimassa oleva laki

Ehdotus

urheilutulo kahtena peräkkäisenä vuotena jää alle 56 000 markan eikä urheilija osoita urheilijarahastolle jatkavansa urheilu-uraansa taikka jos vammautumisen tai urheilijan rahastolle tekemän ilmoituksen vuoksi urheilu-ura on päättynyt.

Jos urheilija kuolee, valmennusrahastossa ja urheilijarahastossa olevat varat katsotaan kokonaisuudessaan kuolinvuoden veronalaiseksi ansiotuloksi.

Urheilijarahastosta tuloutuvat varat ovat kokonaisuudessaan veronalaista ansiotuloa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 . Sitä sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 1999 toimitettavassa verotuksessa.

Jos verovelvollisella on urheilemisesta saatuja tuloja sijoitettuna ennen tämän lain voimaantuloa käytössä olleeseen urheilijarahastoon, valmennustilille tai muuhun niihin rinnastettavaan rahastoon ja jos verovelvollinen jatkaa urheilu-uraansa, näissä rahastoissa olevat varat voidaan siirtää tämän lain mukaisin edellytyksin valmennusrahastoon tai urheilijarahastoon. Siirrettyjä varoja ei oteta huomioon verovuoden urheilutulon määrää laskettaessa. Muilta osin aiemmin käytössä olleissa rahastoissa olevat varat katsotaan verovuoden 2000 tai sitä edeltävän varojen nostovuoden tuloksi.

2.

Laki

varallisuusverolain 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä joulukuuta 1992 annetun varallisuusverolain (1537/1992) 10 §:n
 16 kohta sekä
lisätään 10 §:ään uusi 17 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

10 §

Verovapaat varat

Veronalaisia varoja eivät ole:

16) tuloverolain 33 §:n 2 momentissa tarkoitettu luonnollisen henkilön ja kotimaisen kuolinpesän tekemä talletus, korkotulon lähdeverosta annetussa laissa (1341/1990) tarkoitettu joukkovelkakirja eikä mainitussa laissa tarkoitettu talletus, eikä myöskään talletusten ja obligaatioiden veronhuojennuslaissa (726/1988) tarkoitettu verovapaa talletus.

16) tuloverolain 33 §:n 2 momentissa tarkoitettu luonnollisen henkilön ja kotimaisen kuolinpesän tekemä talletus, korkotulon lähdeverosta annetussa laissa (1341/1990) tarkoitettu joukkovelkakirja eikä mainitussa laissa tarkoitettu talletus, eikä myöskään talletusten ja obligaatioiden veronhuojennuslaissa (726/1988) tarkoitettu verovapaa talletus;

17) *verovelvollisen tuloverolain 116 a §:ssä tarkoitettussa valmennusrahostossa ja urheilijarahastossa olevat varat.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 . Sitä sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 1999 toimitettavassa verotuksessa.
